

PROGRAMSKE USMERITVE ZA LETO 2013

I. SPLOŠNO

Na podlagi 1. člena Zakona o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/1994, 32/1997 in 36/2000) bo Inšpektorat RS za delo v letu 2013 opravljal redne naloge inšpekcijskega nadzorstva nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov, ki urejajo delovna razmerja, plače in druge prejemke iz delovnega razmerja, zaposlovanje delavcev doma in v tujini, sodelovanje delavcev pri upravljanju, stavke ter varnost in zdravje pri delu ter opravljal inšpekcijsko nadzorstvo tudi nad izvajanjem predpisov, ki to izrecno določajo. V skladu z Zakonom o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/2007- UPB 2 in nadaljnjimi spremembami) bo opravljal nadzorstvo nad izvajanjem dela javno socialno varstvenih zavodov, koncesionarjev in drugih pravnih ali fizičnih oseb, ki izvajajo socialno varstvene storitve na podlagi dovoljenja za delo, ter izvajanje dopolnilnih, razvojnih in preventivnih programov na področju socialnega varstva in varstva otrok in družine, ki so sofinancirani po posebnih pogodbah z Ministrstvom za delo, družino ali socialne zadeve. V okviru organa se bo opravljal tudi inšpekcijski nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij ter zakonitostjo dela komisij. S sprejetjem Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/2010) je v inšpekcijski nadzor v okviru Inšpektorata RS za delo vključen tudi nadzor s tega področja.

Ker je delovno okolje, kjer lahko zaposleni in kandidati pričakujejo enako obravnavanje ne glede na osebne okoliščine ter ustrezno stopnjo varovanja dostojanstva delavca pri delu, pomembno ne le zaradi zagotavljanja dostojnega delovnega okolja, ampak tudi zaradi varstva pred vplivom psihosocialnih dejavnikov na zdravje zaposlenih, je odgovornost delodajalca, da zagotovi takšno delovno okolje, velika. Vpliv dejavnikov psihosocialnega tveganja na zdravje delavcev v zvezi z nasiljem, trpinčenjem, nadlegovanjem in drugimi oblikami psihosocialnega tveganja je prepoznala tudi stroka in obveznost sprejetja ukrepov za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje teh primerov predpisala tudi v Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 43/2011, v nad.: ZVZD-1). Tako je ob že obstoječi ureditvi s področja delovnih razmerij predpisana tudi ureditev s področja varnosti in zdravja pri delu.

Problematika psihosocialnih tveganj na delu bo še naprej vključena v obe področji nadzora. Druge oblike psihosocialnega tveganja namreč lahko predstavlja tudi stanje, ko delodajalec krši zakonodajo oz. ne spoštuje z zakonom predpisanih minimalnih standardov, saj odsotnost upoštevanja zakonsko predpisanih minimalnih standardov povzroča stres na delovnem mestu, ki negativno vpliva na zdravje delavcev. Pri tem pa je treba tudi upoštevati, da gre pri stresu za individualen odziv na različne zunanje dejavnike – stresorje, ki se različno odražajo na vsakem posamezniku posebej, zato lahko različne vrste kršitev pri posameznikih povzročajo različno intenziteto odzivanja in s tem tudi drugačen vpliv na zdravje. Zlasti v obdobju od začetka svetovne gospodarske in finančne krize, katere posledice se odražajo tudi na področju izvajanja delovnopravne zakonodaje v RS, so opazne očitne spremembe. Spremenjene in predvsem zaostrene razmere se odražajo pri strukturi kršenih delovnopravnih institutov, kjer je opazna sprememba najpogostejše ugotovljenih kršitev s področja pogodbe o zaposlitvi na področje plačila za delo, med najpogostejše ugotovljenimi kršitvami pa se praviloma pojavljajo tudi kršitve v zvezi z zaposlovanjem na črno. Opazni so tudi primeri kršitev v povezavi z delovnim časom (prekomerno nadurno delo, nezagotavljanje počitkov, neomogočanje izrabe letnega dopusta) in to celo v primerih, ko delodajalec kljub povečani delovni obveznosti delavcev kasneje ne zagotavlja plačila za opravljeno delo.

V času svetovne gospodarske in finančne krize se iz najrazličnejših vzgibov izgublajo osnovne vrednote, ki vodijo v neodgovornost in izkoriščanje, zato je za vzpostavitev ustreznega stanja, v katerem bo omogočeno dostojno delovno okolje, zelo pomembno tudi medsebojno povezovanje institucij z različnih delovnih področij, z ravnanjem v smeri spremembe miselnosti subjektov, ki takšnega okolja ne zagotavljajo.

Pripravljene in izvedene bodo različne usmerjene akcije nadzora tako s področja delovnih razmerij kot tudi s področja varnosti in zdravja pri delu, ki bodo usmerjene bodisi na posamezno skupino subjektov nadzora oziroma v izvajanje predpisov v določeni dejavnosti. Z izvajanjem nadzora bomo poskušali oceniti trenutno stanje na posameznih področjih in pa okrepiti prisotnost pri posebej izpostavljenih subjektih oziroma dejavnostih, istočasno pa so ugotovitve inšpektorjev lahko pomemben prispevek pri oblikovanju predlogov za spremembe predpisov. Usmerjene akcije bodo organizirane na področjih, kjer smo v preteklem času ugotovili večje število kršitev oziroma subjekti nadzora že dalj časa niso bili nadzorovani, ponekod pa bomo nadzor izvajali prvič. Večji del pozornosti v zadnjih letih namenjamo tudi kakovosti opravljenega dela in enotnemu uresničevanju politike in ukrepov na področju inšpekcije dela. V letu 2012 smo vsak teden pripravili tudi primer obvestila za javnost, v katerih obravnavamo konkretne primere, ki predstavljajo tudi podporo odločanju. S tovrstno prakso bomo nadaljevali tudi v prihodnjem letu.

V letu 2012 smo uvedli novi informacijski sistem zajemanja statističnih podatkov, ki je združil tri osnovne podatkovne baze. Na osnovi narejene evalvacije bomo v letu 2013 pripravili potrebne dopolnitve. Še naprej se bomo trudili za vzpostavitev takšnih pravnih podlag zbiranja podatkov, ki omogočajo elektronsko poslovanje.

Glede na številne druge prioritete sprememba Zakona o inšpekciji dela v letu 2012 ni predstavljala prioritete v normativnem programu Vlade, zato predlagamo da se uvrsti v program dela za prihodnje leto.

Inšpektorat RS za delo bo ob represivnem delovanju tako kot že doslej tudi v letu 2013 deloval preventivno.

Preventivno vlogo izvaja na podlagi 4. člena Zakona o inšpekciji dela s podajanjem strokovne pomoči delodajalcem in delavcem v zvezi z uresničevanjem zakonov in drugih predpisov, kolektivnih pogodb ter splošnih aktov iz svoje pristojnosti. Ravno tako bomo v letu 2013 sodelovali z drugimi inšpekcijami, z zavodi, pristojnimi za zaposlovanje, z zavodi za zdravstveno zavarovanje ter za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot tudi s sindikalnimi oziroma strokovnimi združenji delavcev in združenji delodajalcev ter ostalimi strokovnjaki s področja dela.

Sodelovali bomo tudi pri pripravi zakonskih in podzakonskih predpisov, sodelovanje pa bo potekalo tudi na medresorski ravni preko različnih delovnih skupin (npr. medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi).

Inšpektorat RS za delo bo v letu 2013 izvajal tudi obveznost glede nadzora izvajanja usposabljanja koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih ter organizacije in izvajanja preverjanja znanja koordinatorjev za pridobitev potrdila o strokovni usposobljenosti.

V letu 2013 bo Inšpektorat RS za delo organiziral 11. konferenco, s katerimi širšo strokovno javnost opozarjamo na določeno tematiko in na ta način poskušamo delodajalce spodbuditi k ustrežnejšim rešitvam različnih vprašanj. V letu 2013 bo vsebina namenjena promociji zdravja.

Ustrezno pozornost bomo posvetili vsebinam na spletni strani, da bodo informacije o delu inšpektorata na čim bolj jasn in razumljiv način predstavljene javnosti. V skladu z zakonodajo bomo obveščali javnost o svojih ugotovitvah ter izrečenih ukrepih.

Pomemben del nalog bo vezan tudi na delo Inšpektorata RS za delo kot prekrškovnega organa.

Za potrebe organa bodo načrtovani in vodeni postopki ter opravljene tudi analize, poročila in drugi dokumenti s področja financ, kadrovskega področja in druge obveznosti s področja upravljanja s človeškimi viri in integritete.

Na področju delovanja Inšpektorata RS za delo v mednarodnem prostoru bo Inšpektorat RS za delo izvajal naloge, ki se nanašajo na delovanje v Odboru glavnih inšpektorjev za delo pri Evropski komisiji (SLIC – Senior Labour Inspectors Committee). Naše aktivnosti so povezane tudi z obveznostmi Republike Slovenije pri izvrševanju sprejetih mednarodnih obveznosti, ki izhajajo iz Konvencije MOD št. 81 o inšpekciji dela v industriji in trgovini, iz Revidirane Evropske socialne listine ter vrste direktiv s področja varnosti in zdravja pri delu in delovnih razmerij, sprejetih v okviru EU. Predvsem se to nanaša na zagotavljanje podatkov in poročanje v zvezi s temi dokumenti. Inšpektorat RS za delo bo v letu 2013 še naprej sodeloval pri izvajanju Twinning projekta v Črni gori, ki se nanaša na harmonizacijo in implementacijo zakonodaje na področju inšpekcije dela in varnosti pri delu.

Zakonodaja na več mestih zahteva strokovno usposobljenega uslužbenca. Tako iz Konvencije MOD št. 81 o inšpekciji dela, iz Zakona o inšpekciji dela kot tudi iz Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 56/2002, 26/2007) izhaja, da ima inšpektor pravico in dolžnost izpopolnjevati svoje strokovno znanje in se usposablјati za opravljanje svojih nalog. Zato bomo na Inšpektoratu RS za delo tudi v letu 2013 organizirali izpopolnjevanja oziroma usposabljanja uslužbencev, predvsem na tistih področjih inšpekcijskega nadzora, ki v zadnjem času doživljajo največ sprememb oziroma se nanašajo na pooblastila inšpektorjev in zagotavljanje enotne politike nadzora organa. Z letnim načrtom izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja uslužbencev Inšpektorata RS za delo se bo določilo podrobnejše vsebine, vrste in nameni. Usposabljanje prispeva k optimalnejši izrabi delovnih zmožnosti ter k večji delovni uspešnosti, zlasti če so potrebe po usposabljanju pravilno ugotovljene ter je načrtovanje usposabljanja sistematično in stalno.

II. POROČILO O DELU INŠPEKTORATA RS ZA DELO ZA LETO 2012

Inšpektorat RS za delo bo na podlagi 5. člena Zakona o inšpekciji dela predložil resornemu ministrstvu poročilo o svojem delu za preteklo koledarsko leto.

III. USMERJENE AKCIJE NADZORA S PODROČJA DELOVNIH RAZMERIJ IN S PODROČJA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

V letu 2013 bodo inšpektorji za delo izvajali različne usmerjene akcije nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu ter s področja delovnih razmerij.

Namen in kratka vsebina drugih usmerjenih akcij sta predstavljena v nadaljevanju.

A. USMERJENE AKCIJE, KI SE BODO IZVAJALE NA OBEH PODROČJIH NADZORA

1. Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem predpisov s področja delovnopravne zakonodaje in zagotavljanja varnosti in zdravju pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih

Delovna razmerja:

Kljub učinkom gospodarske krize, ki je ravno dejavnost gradbeništva močno prizadela, ta dejavnost še naprej izstopa po številu ugotovljenih kršitev delovnopravne zakonodaje, kot problematična pa se kaže tudi z vidika varnosti in zdravja pri delu. Zaradi navedenega gradbeništvu že več let posvečamo posebno pozornost, in sicer tudi z izvajanjem usmerjenih nadzorov. Tudi v letu 2013 bo skozi celotno leto potekal usmerjen nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu v tej dejavnosti. Inšpektorji, ki bodo nadzor opravljali s področja delovnih razmerij, bodo preverjali, ali delodajalci delavcem redno zagotavljajo plačilo za delo, preverjali pa bodo tudi zakonitost zaposlovanja in dela delavcev. Pri tem bo pozornost posvečena tako zaposlovanju in delu slovenskih državljanov, kot tudi državljanov držav članic Evropske unije ter državljanov tretjih držav. Inšpektorji bodo pri nadzorih preverjali delodajalci upoštevajo določbe veljavnih predpisov o delovnem času, odmorih in počitkih. Pod drobnogledom bo institut zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku in opravljanje dela dijakov in študentov. Inšpektorji bodo med drugim preverjali tudi, ali delodajalci vodijo evidence, ki se zahtevajo z Zakonom o evidencah na področju dela in socialne varnosti (Uradni list RS, št. 40/2006).

Varnost in zdravje pri delu:

Na Inšpektoratu ugotavljamo, da se je s propadom velikih gradbenih podjetij varnost na slovenskih gradbiščih rahlo poslabšala. Ta propadla podjetja so imela svoje službe za varnost in zdravje pri delu, njihovi strokovni delavci pa so po potrebi tudi večkrat na teden izvajali ogleda na gradbiščih. Srednje velika in majhna gradbena podjetja, ki so po propadu velikih podjetij prevzela gradbeni trg, pa imajo večinoma le po enega strokovnega delavca, ki ima pogosto v podjetju še druge funkcije, tako da ne uspe izvajati rednih ogledov gradbišč. Še slabše je stanje v gradbenih podjetjih, kjer z zunanjimi strokovnimi delavci izvajajo strokovne naloge varnosti pri delu in teh praviloma ni na gradbiščih. Tako bomo tudi v letu 2013 ponovno izvedli poostren in usmerjen nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih in sicer tako, da bomo običajen nadzor klasičnih gradbišč, ki je potekal v zadnjih letih, razširili tudi na kratkotrajna nevarna dela na višini kot so krovstvo, tesarstvo, kleparstvo, fasaderstvo, montaža oken ipd. . Ta dela večinoma ne izpolnjujejo pogojev za prijavo gradbišča po Uredbi o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, št. 83/2005), zato bomo njihovo prijavo na inšpektorat zahtevali po 40. členu ZVZD-1, ki določa, da mora delodajalec pred začetkom delovnega procesa, pri katerem obstajajo večje nevarnosti za nezgode in poklicne bolezni, o teh delih obvestiti inšpekcijo dela. Na gradbiščih se bo preverjalo tudi izvajanje ukrepov, ki so v skladu z minimalnimi zahtevami iz priloge IV predhodno omenjene uredbe ter uporabo in zagotavljanje uporabe osebne varovalne opreme. Prav tako pa bomo nadzirali izpolnjevanje obveznosti naročnikov, koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu in (glavnih) izvajalcev. Preverjali bomo tudi minimalne bivanjske in higienske standarde za nastanitve tujcev, ki so zaposleni ali delajo v RS.

Akcija bo na področju varnosti in zdravja pri delu potekala praktično skozi celo leto, na področju delovnih razmerij pa se ji bodo pridružil dvakrat po tri tedne.

2. Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje in predpisov o varnosti in zdravju pri delu v dejavnosti trgovine**Delovna razmerja:**

Dejavnost trgovine je v smislu števila zaposlenih delavcev ena od največjih dejavnosti v Republiki Sloveniji. Gre za dejavnost, v kateri se posledice gospodarske krize ne odrazijo tako hitro, kot na primer v dejavnosti gradbeništva, temveč do zaostrovanja stanja pride z določenim časovnim zamikom. Ravno iz tega razloga menimo, da je v letu 2013 smiselno preveriti, kako delodajalci v dejavnosti trgovine izpolnjujejo svoje obveznosti iz naslova delovnih razmerij, in v kolikšni meri spoštujejo določbe predpisov, ki se nanašajo na varno in zdravo delo. V dejavnosti trgovine lahko delodajalce ločimo na dve skupini – na velike trgovske sisteme, v katerih je zaposlenih veliko število delavcev in ima delodajalec poslovalnice po celotni državi, in na manjše delodajalce, ki zaposlujejo le nekaj delavcev ali pa se pretežno poslužujejo dela študentov in dijakov (npr. razne butične prodajalne). Inšpektorji bodo v okviru poostrenega nadzora pod drobnogled vzeli področje plačila za delo, spoštovanje določb o delovnem času (zlasti glede razporejanja delovnega časa in nadurnega dela), odmorih in počitkih ter o letnem dopustu, prav tako pa bo pozornost posvečena tudi vprašanju sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas. Inšpektorji bodo preverjali tudi, ali delodajalci spoštujejo določbe Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002 s spremembami) glede objave prostih delovnih mest, pozorni pa bodo tudi na delo študentov in dijakov ter na problematiko sklepanja pogodb civilnega prava, ko so podani elementi delovnega razmerja.

Varnost in zdravje pri delu:

Akcija nadzora nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu v dejavnosti trgovine se bo izvajala z namenom preveriti obremenjenost delavcev pri ročnem premeščanju bremen, saj predstavlja trgovina dejavnost pogostejšega premeščanja bremen. V trgovinski dejavnosti obstaja večja nevarnost za nasilje tretjih oseb, zato bodo inšpektorji tudi preverjali, ali je delodajalec poskrbel za tako ureditev delovnega mesta in opremo, ki tveganje za nasilje tretjih oseb zmanjšata in ki omogočata dostop pomoči na ogroženo delovno mesto. V preteklosti smo bili na inšpektoratu večkrat obveščeni o neustreznih delovnih pogojih, ki so se nanašali na

neustrezne toplotne razmere v trgovinah glede najvišjih oz. najnižjih temperatur ter prepiha na delovnih mestih, zato bo pozornost namenjena tudi temu področju. Vsekakor pa se bo preverjala vsebina Izjave o varnosti z oceno tveganja ter ustreznost in zadostnost s strani delodajalca uvedenih varnostnih ukrepov. Tudi področje organiziranosti izvajanja varnosti pri delu in zdravstvenega varstva sta področji, ki jih ZVZD-1 spreminja, zato bodo pristojni inšpektorji določeno pozornost namenili temu področju.

Akcija bo potekala dva meseca.

3. Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje in predpisov o varnosti in zdravju pri delu v dejavnosti gostinstva – lokali s hitro prehrano

Delovna razmerja:

Glede na veliko število delodajalcev, ki se ukvarjajo z dejavnostjo gostinstva in turizma, in glede na število kršitev, ki jih inšpektorji v tej dejavnosti ugotovijo vsako leto, bo v letu 2013 potekal poostren nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu v lokalih s hitro prehrano. Večinoma gre za manjše delodajalce, ki zaposlujejo manjše število delavcev, prav tako pa se poslužujejo tudi dela študentov in dijakov. Pri tem bodo inšpektorji preverjali zakonitost zaposlovanja in dela delavcev, in sicer tako državljanov Republike Slovenije, kot tudi državljanov držav članic EU in tretjih držav. Posebej pozorni bodo na spoštovanje določb veljavnih predpisov v zvezi z delovnim časom, odmori in počitki ter letnim dopustom. Preverjali bodo tudi, ali delodajalci spoštujejo določbe v zvezi s plačilom za delo in regresom za letni dopust, ter ali vodijo zahtevane evidence na področju dela. Prav tako bo pod drobnogledom delo študentov in dijakov ter delo na podlagi pogodb civilnega prava, ko so podani elementi delovnega razmerja.

Varnost in zdravje pri delu:

Gostinstvo oz. lokali s hitro prehrano predstavljajo dejavnost, kjer usmerjen nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu še ni bil izveden. Ker gre za večinoma manjše delodajalce z manjšim številom zaposlenih oseb ter lahko tudi za samozaposlene osebe, se na tem področju v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu pričakuje nedosledno izvajanje zakonodaje varnosti in zdravja pri delu. ZVZD-1 tudi za manjše delodajalce in samozaposlene osebe prinaša kar nekaj pomembnih novosti. Najprej se bo preverjalo ali so delodajalci oz. morebitne samozaposlene osebe ocenjevali tveganja in kako je to ocenjevanje dokumentirano. Prav tako bo pomembna vsebina same Izjave o varnosti z oceno tveganja, ki mora slediti zahtevam, opredeljenim v zakonodaji. Pomemben vidik nadzora bo tudi usposabljanje delavcev za varno delo, zagotavljanje preventivnih zdravstvenih pregledov, izpolnjevanje poročevalskih obveznosti do Inšpektorata RS za delo, pregledi in preizkusi delovne opreme, pregledi električnih inštalacij, preiskave škodljivosti delovnega okolja ter zagotavljanje in uporaba osebne varovalne opreme. V dejavnosti gostinstva bodo inšpektorji pozorni na varne delovne pogoje, predvsem na ustrezno prezračevanje in temperature obremenitve v prostorih, kjer so prisotne peči in friteze. V predvsem večjih lokalih s hitro prehrano so lahko zaposleni obremenjeni z ročnim premeščanjem bremen, zato bomo pozornost namenili tudi ustreznosti dostopa surovin in polizdelkov v skladiščne prostore. Ker ZVZD-1 opredeljuje za delodajalce tudi nove zahteve glede alkoholiziranosti na delovnem mestu, promocije zdravja in nasilja tretjih oseb nad zaposlenimi, bodo inšpektorji na ustrezen in smiseln način nadzirali tudi te dejavnike.

Akcija bo potekala dva meseca.

B. USMERJENE AKCIJE S PODROČJA NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

4. Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti cestnega potniškega in tovornega prometa (brez taksi prevozov)

Na inšpektorat RS za delo pogosto prejmemo odstopne drugih organov (Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor, Policija), ki se nanašajo na kršitve iz pristojnosti inšpektorata za delo v dejavnosti cestnega potniškega in tovornega prometa. Zlasti se v zadnjem času kot problematično kaže vprašanje sklepanja pogodb civilnega prava, s katerimi delodajalci poskušajo nadomestiti pogodbe o zaposlitvi, pri čemer se sklepajo tudi podjemne pogodbe z upokojenci. Inšpektorji bodo zato v letu 2013 izvedli akcijo nadzora, pri kateri bodo preverjali zaposlovanje pri delodajalcih v dejavnosti cestnega potniškega in tovornega prometa, večjo pozornost pa bodo posvetili še določbam veljavnih predpisov glede delovnega časa in vodenja ustreznih evidenc po Zakonu o evidencah na področju dela in socialne varnosti ter po Zakonu o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozihih.

Akcija bo potekala dva meseca, pri izvajanju le-te pa se bomo povezali tudi z Inšpektoratom RS za promet, energetiko in prostor.

5. Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti zavarovanja

Ugotavljamo, da na področju zavarovanja, predvsem pri delu zavarovalnih agentov, prihaja do sklepanja pogodb civilnega prava med zavarovalnicami in zavarovalnimi agenti. V nekaterih primerih so ti zavarovalni agenti samostojni podjetniki, v nekaterih primerih pa »navadne« fizične osebe. Namen akcije, ki bo potekala v letu 2013, je preveriti, kako je z zaposlovanjem zavarovalnih agentov pri zavarovalnicah, ki poslujejo na ozemlju Republike

Slovenije, zlasti še, ali prihaja do sklepanja pogodb civilnega prava v nasprotju z določbami Zakona o delovnih razmerjih. V okviru akcije bodo inšpektorji preverjali tudi, ali ti delodajalci spoštujejo določbe veljavne zakonodaje glede plačila za delo, regresa za letni dopust in delovnega časa. Akcija bo trajala dva meseca.

6. Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje pri delodajalcih, ki se ukvarjajo z dejavnostjo prodaje preko spletnih trgovin

Področje prodaje preko spletnih trgovin je zaradi nizkih stroškov poslovanja in vedno bolj razširjenega nakupovanja po spletu vedno bolj privlačna oblika opravljanja dela v dejavnosti trgovine. Usmerjenih nadzorov na tem področju doslej še nismo izvajali, zato bo v letu 2013 med drugimi izvedena tudi akcija nadzora pri teh delodajalcih. Inšpektorji bodo v okviru akcije preverjali zakonitost zaposlovanja in spoštovanje določb veljavnih predpisov glede plačila za delo, delovnega časa ter odmorov in počitkov. Preverjalo se bo tudi morebitno sklepanje pogodb civilnega prava v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih ter delo dijakov in študentov, prav tako pa bodo inšpektorji pri nadzorih, ki bodo opravljeni v okviru te akcije, pod drobnogled vzeli tudi vodenje evidenc na področju dela in socialne varnosti.

Akcija bo trajala dva meseca.

C. USMERJENE AKCIJE S PODROČJA NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

7. Akcija nadzora nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, izbranih na osnovi metodologije naključnih števil – reprezentativni vzorec

To akcijo Inšpektorat RS za delo izvaja že vrsto let, tudi v letu 2013 se bo izvajala preko celega leta. Izvedba akcije v preteklih letih je pokazala, da pridobljene ugotovitve v zvezi s spoštovanjem osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri naključno izbranih delodajalcih dokaj realno prikazujejo stanje v RS na tem področju. Kakor v preteklih letih, bomo tudi za prihodnje leto naključno izbrali 1000 delodajalcev. Na osnovi opravljenih inšpekcijskih nadzorov se bodo pridobljene ugotovitve uporabile za ugotavljanje splošnega stanja varnosti in zdravja pri delu in v primerjavi s preteklimi leti za ugotavljanje trendov na tem področju v RS. Ugotavljamo tudi, da z naključno izbranim nadzorom znižujemo število subjektov, ki jim je to prvi inšpekcijski nadzor v času njihovega obstoja, kar tudi ni nepomembna ugotovitev za potrjevanje potrebe po izvedbi te akcije.

8. Akcija nadzora nad izvajanjem predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu v zvezi s promocijo zdravja na delovnih mestih

ZVZD-1 opredeljuje tudi dolžnost delodajalca, da mora načrtovati in izvajati promocijo zdravja na delovnih mestih. To je področje, ki v določenem obsegu zavezuje delodajalca, da prične obvladovati tudi določene zdravstvene dejavnike in tveganja, ki so v neposredni povezavi s samim zdravjem zaposlenih. Ti dejavniki se v svoji široki paleti odražajo na vseh ravneh življenja delavca kakor tudi delovanja delodajalca. Zato bo Inšpektorat na tem področju varnosti in zdravja pri delu pri delu poskusil ustvariti dodano vrednost oz. mu bo posvečal dodatno pozornost skozi usmerjeno akcijo v letu 2013. Namen akcije bo predvsem pridobiti informacije o obsegu implementiranja te nove zahteve med slovenskimi delodajalci, saj je preteklo od uveljavitve novega zakona že eno leto. Zanimive pa bodo tudi konkretne rešitve in ukrepi, za katere so se odločili posamezni delodajalci, saj na to temo na inšpektorat v zadnjem času dobimo kar nekaj konkretnih vprašanj o možnih oz. za inšpektorat sprejemljivih rešitvah.

Akcija se bo izvajala nekaj mesecev.

9. Akcija nadzora nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, pri katerih so delavci izpostavljeni stirenu

Glede na to, da je bil v akciji nadzora, ki se je izvajala v letu 2007 in 2008 izdelan seznam delovnih mest v pri delodajalcih v Republiki Sloveniji, kjer so delavci izpostavljeni stirenu in si se ugotavljale koncentracije stirena na teh delovnih mestih, se bo v prihodnjem letu akcija izvajala pri vseh tistih delodajalcih, kjer so delavci izpostavljeni koncentracijam stirena, ki so lahko v veliki verjetnosti višje od predpisane mejne vrednosti (20 ppm). Izvajala se bo tudi v pohištvni dejavnosti, kjer so delavci poleg stirena izpostavljeni še drugim organskim topilom (etilbenzenu, acetonu, ksileni...). V sklopu akcije se bo preverjalo zlasti:

- osveščenost delodajalcev in delavcev glede nevarnih lastnosti stirena na zdravje,
- izjava o varnosti z oceno tveganja in upoštevanje nevarne lastnosti stirena in ostalih topil, ki so jim delavci izpostavljeni
- izvajanje biološkega monitoringa
- katerim ototoksičnim snovem so delavci izpostavljeni ter ali ocena tveganja vključuje vpliv na varnost in zdravje delavcev, ki izhajajo iz medsebojnega učinkovanja hrupa in ototoksičnih snovi pri delu
- izvajanje ukrepov za znižanje zaprašnosti pri brušenju poliestra
- zdravstveni nadzor
- upoštevanje tehničnih ukrepov za znižanje koncentracije stirena na delovnih mestih

- upoštevanje organizacijskih ukrepov zagotavlja izpostavljenosti minimalnega števila delavcev stirenu,
- zagotavljanje uporabe osebne varovalne opreme in ustreznost le-te,
- način izvajanja meritev koncentracij nevarnih kemičnih snovi na delovnem mestu.

Akcija se bo izvajala od 1.1.2013 do 30.4.2013.

10. Akcija nadzora nad izvajanjem predpisov v zvezi z ustreznostjo varnostnih listov pri uporabi nevarnih kemičnih snovi

Na področju nevarnih kemičnih snovi je v zadnjem obdobju prišlo do korenitih sprememb, ki jih prinašata Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij in njene spremembe, kakor tudi Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L št. 353).

Osnovni podatki, ki delavce seznanjajo o nevarnih lastnosti snovi ali zmesi, so opredeljeni v varnostnih listih. Varnostni list mora uporabnikom omogočiti sprejetje nujnih ukrepov v zvezi z varovanjem zdravja ljudi in varnosti na delovnem mestu ter z varstvom okolja. V kolikor delavci rokujejo z nevarnimi kemičnimi snovmi, jim mora delodajalec zagotoviti varnostni list. Vsebina varnostnih listov pa je določena v Uredbi REACH v prilogi II. oziroma v Uredbi komisije (EU) št. 453/2010 z dne 20.5.2010 v prilogi I in v prilogi II. Na vsebino varnostnih listov je močno vplivala tudi Uredba 1272/2008/ES, ki je začela veljati 20.1.2009. Uredba 1272/2008/ES, je torej prinesla korenita spremembe glede razvrščanja, označevanja in pakiranja snovi in zmesi ter vplivala na spremembe vsebine varnostnih listov.

Glede na velike predhodno navedene spremembe in novosti se pri inšpekcijskih nadzorih ugotavljajo številne nepravilnosti v zvezi z ustreznostjo varnostnih listov pri uporabi nevarnih kemičnih snovi, ki se kažejo predvsem v tem, da so varnostni listi napisani samo v tujem jeziku, da v varnostnih listih niso navedeni standardi osebne varovalne opreme, da so navedene neustrezne vrste in tipi opreme, da se ne upoštevajo predpisane mejne vrednosti, ipd.

Nedvoumno je, da je zagotavljanje ustreznih varnostnih listov in upoštevanje ukrepov iz varnostnih listov ter poznavanje vsebine varnostnih listov, ki morajo biti v slovenskem jeziku in v jeziku, ki ga delavec razume, nujno potrebno za varno rokovanje z nevarnimi kemičnimi snovmi. Ravno zaradi predhodno omenjenega in zaradi že ugotovljenih nepravilnosti v zvezi s tem, ocenjujemo, da je ta akcija potrebna, z namenom izboljšati razmere na omenjenem področju.

Akcija se bo izvajala v drugi polovici leta.

11. Akcija nadzora nad dejavniki tveganja, posledica katerih so padci in zdrsi delavcev na istem nivoju

V letu 2014 se bo v EU izvajala kampanja, ki bo obravnavala dejavnike tveganja, zaradi katerih prihaja do poškodb delavcev kot posledica padcev in zdrsov na istem nivoju. Zaradi tega smo se odločili, da takšno akcijo pripravimo v Sloveniji že v letu 2013 in sicer z namenom, da ugotovimo dejansko stanje v zvezi s tem, tako da bomo na ta način tudi lažje sodelovali pri pripravi same EU kampanje, v katero so vključene vse članice EU. V letu 2013 bomo poskusili pridobiti relevantne informacije glede nezgod pri delu, ki so se dogodile zaradi padcev in zdrsov na istem nivoju, vzrokov za to (ustreznost vseh korakov ocenjevanja tveganj), glede preventivnih ukrepov preprečevanja takšnih nezgod ter glede prijavljanja nezgod pri delu Inšpektoratu RS za delo. Akcija se bo izvajala 2 meseca.

12. Akcija nadzora zagotavljanja, uporabe in ustreznosti OVO

Zagotavljanje in uporaba ustrezne osebne varovalne opreme delodajalcem še vedno predstavlja veliko problemov, kršitve in nepravilnosti v zvezi s tem pa predstavljajo po statističnih podatkih inšpektorata precejšen delež, glede na vse ostale ugotovljene nepravilnosti. V letu 2013 se izvajanje samostojne akcije s tega področja ne načrtuje, v določenem obsegu pa bo smiselno prisotna v vseh ostalih akcijah, ki se bodo v tem letu izvajale. Tako bo nadzor poleg ugotavljanja zagotavljanja in uporabe osebne varovalne opreme obsegal tudi namensko opredeljenost in uporabo glede na dejanske nevarnosti, ki se pojavljajo v delovnem procesu ter tudi ustreznost v zvezi s CE oznakami, izjavo o skladnosti, označevanjem in navodili za njeno uporabo.

13. Akcija nadzora v zvezi z izpostavljenostjo tveganjem, ki nastanejo zaradi umetnih optičnih sevanj

Ta akcija se trenutno že izvaja, njeno izvajanje pa se bo preneslo tudi v prva dva meseca leta 2013. Pozornost bo še vedno namenjena ocenjevanju tveganj prisotnosti umetnih optičnih sevanj ter uvedbi ukrepov s strani delodajalcev, s katerimi se ščiti delavce pred negativnimi vplivi samih sevanj.

14. Akcija nadzora delodajalcev v gozdarski dejavnosti

V gozdarski panogi je bilo v letu 2011 povečano število nezgod s smrtnim izidom, akcija se je izvajala že v letu 2012, zaključila pa se bo konec januarja 2013. Poostren nadzor se izvaja nad izvajalci vseh del v gozdu, s poudarkom na uporabi osebne varovalne opreme, strokovne usposobljenosti in upoštevanja pravil varnega dela v gozdarstvu. Pri tem sodelujemo tudi z gozdarsko inšpekcijo.

D. DRUGE AKCIJE

V letu 2013 se bodo na podlagi medsebojnega dogovarjanja izvajale tudi različne skupne akcije z drugimi inšpekcijskimi organi (dejavnost prometa: taksisti, prevozi oseb in blaga, področje javnih prireditev, različni gostinski obrati in nočni lokali, »sečnja gozdov«, gospodarski ribolov, nadzor nad licencami zdravnikov in dejavnost gradbeništva, kjer bomo prevzeli vlogo koordinatorja).

IV. PROGRAMSKE USMERITVE SOCIALNIH INŠPEKTORJEV

Po Zakonu o socialnem varstvu (v nadaljevanju ZSV) in 1. odstavku 10. člena Pravilnika o izvajanju inšpekcijskega nadzora na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 74/2004, v nadaljevanju pravilnik) izvaja socialna inšpekcija nadzor nad delom javnih socialno varstvenih zavodov, koncesionarjev in drugih pravnih ali fizičnih oseb, ki izvajajo socialno varstvene storitve na podlagi dovoljenja za delo.

Socialna inšpekcija izvaja tudi nadzor nad delom drugih izvajalcev, ki izvajajo dopolnilne, razvojne in preventivne programe na področju socialnega varstva ter varstva otrok in družine po posebni pogodbi o sofinanciranju, za njihov nadzor pa se smiselno uporabljajo določila o izrednem inšpekcijskem nadzoru.

1. Redni inšpekcijski nadzor

Redni inšpekcijski nadzor mora biti pri vsakem izvajalcu socialno varstvene dejavnosti opravljen najmanj enkrat v obdobju treh let. Praviloma se bodo redni inšpekcijski nadzori v letu 2013 izvedli pri vseh tistih izvajalcih, pri katerih v zadnjih dveh letih nismo izvedli rednega nadzora.

Pri izvedbi rednih inšpekcijskih nadzorov bodo v skladu z določili 1. odstavka 10. člena pravilnika v letnem programu rednih nadzorov za leto 2013, poleg izvajalcev pri katerih bo izveden nadzor, določena tudi strokovna področja, ki se bodo pri teh izvajalcih še posebej podrobno proučila.

Pri pripravi programa rednih inšpekcijskih nadzorov na področju socialnega varstva v letu 2013 bodo za posamezne izvajalce socialno varstvene dejavnosti upoštevane spodaj navedene usmeritve, določene dopolnitve so mogoče na predlog Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

V letu 2013 se opravijo redni inšpekcijski nadzori pri naslednjih izvajalcih socialno varstvene dejavnosti:

Centri za socialno delo

Pri centrih za socialno delo se bo proučilo izvajanje nalog s področja rejništva. Nadzirano bo preverjanje izvajanja nalog centra za socialno delo po veljavni zakonodaji. Preverjani bodo predvsem postopki namestitve otroka v rejniško družino, delovanje individualne projektne skupine za rejenca, usmerjena ravnanja za odpravo vzrokov zaradi katerih je bil otrok oddan v rejništvo ter ravnanja, ki so povezana s prenehanjem rejništva.

Nadzor bo izveden pri naslednjih izvajalcih:

- Center za socialno delo Ljubljana Moste Polje,
- Center za socialno delo Metlika,
- Center za socialno delo Mozirje,
- Center za socialno delo Ormož,
- Center za socialno delo Piran,
- Center za socialno delo Postojna,
- Center za socialno delo Ravne na Koroškem,
- Center za socialno delo Ribnica,
- Center za socialno delo Ruše,
- Center za socialno delo Sevnica,
- Center za socialno delo Sežana,
- Center za socialno delo Slovenska Bistrica,
- Center za socialno delo Slovenj Gradec,
- Center za socialno delo Slovenske Konjice,
- Center za socialno delo Škofja Loka,
- Center za socialno delo Šmarje pri Jelšah,
- Center za socialno delo Tolmin,
- Center za socialno delo Trbovlje,
- Center za socialno delo Trebnje,

- Center za socialno delo Velenje,
- Center za socialno delo Zagorje ob Savi.

Izvajalci socialno varstvene storitve institucionalnega varstva starejših

Pri domovih za starejše ter koncesionarjih, ki izvajajo socialno varstveno storitev institucionalno varstvo starejših bo proučeno predvsem:

- uveljavljanje pravic upravičencev do storitve (informiranje, sprejem novih uporabnikov, vključevanje novih uporabnikov v socialne mreže izvajalca storitve),
- dostop upravičencev in uporabnikov do informacij, možnosti aktivnega sodelovanja uporabnikov pri izvajanju storitve (individualni načrti obravnave uporabnikov, organiziranost uporabnikov za sodelovanje z vodstvom izvajalca storitve, možnosti dajanja pripomb in predlogov, postopek ugovora in pritožbe),
- notranje in zunanje preložitve in odpusti uporabnikov storitve (evidence, pogoji, kriteriji, soglasja),
- delo z dementnimi uporabniki storitve (vrsta oskrbe, povečano varovanje, posebni programi aktivnosti, pogoji za izvajanje vrste oskrbe IV, delo s svojci),
- storitev institucionalno varstvo starejših v obliki dnevnega varstva,
- delo z drugimi skupinami uporabnikov storitve institucionalno varstvo starejših,
- izvajanje nalog priprave okolja na starost in socialne oskrbe za uporabnike storitve.

Nadzor bo izveden pri naslednjih izvajalcih:

- Dom starejših občanov Črnomelj,
- Dom upokojencev Gradišče,
- Dom upokojencev Izola,
- Dom starejših občanov Kamnik,
- Dom starejših občanov Kočevje,
- Dom starejših občanov Center Tabor-Poljane Ljubljana,
- Dom starejših občanov Fužine Ljubljana,
- Dom starejših občanov Ljubljana Bežigrad,
- Dom starejših občanov Ljubljana Moste Polje,
- Dom starejših Logatec,
- Dom počitka Metlika,
- Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane,
- Dom upokojencev Postojna,
- Dom starejših občanov Preddvor,
- Dom starejših na Fari Prevalje,
- Center slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka,
- Dom Tisje Šmartno pri Litiji,
- Dom starejših občanov Tezno Maribor,
- Dom Petra Uzarja Tržič,
- Dom za varstvo odraslih Velenje,
- DEOS d.d., PE Center starejših Cerknica,
- Socialno varstveni zavod Vitadom, PE Dom za starejše občane Bor, Črni Vrh nad Idrijo,
- DEOS d.d., PE Notranje Gorice,
- DEOS d.d., PE Center za starejše d.d. Gornji Grad,
- DSO Ribnica d.o.o.,
- Dom starejših Idila Jarenina,
- Zavod sv. Rafaela, Dom starejših Vransko,
- Dom starejših Vital Kuzma d.o.o.,
- DOSOR, DSO Radenci d.o.o.,
- Dom Danica d.o.o. Šmarje pri Kopru.

Izvajalci socialno varstvene storitve pomoč družini na domu kot socialna oskrba na domu

Pri nadzoru izvajanja socialno varstvene storitve pomoč družini na domu kot socialna oskrba na domu (pri javnih zavodih, koncesionarjih in izvajalcih z dovoljenjem za delo) bo proučeno predvsem:

- pravne podlage izvajanja storitve in izračun višine prispevkov uporabnikov storitve,
- izvajanje storitve v okviru predpisanega standarda in normativa storitve,
- postopek ugotavljanja upravičenosti do storitve in pogojev za izvajanje storitve,
- vodenje predpisane dokumentacije in evidenc o opravljanju storitve,
- pogodbe in poročila o superviziji neposrednih izvajalcev storitve.

Nadzor bo izveden pri naslednjih izvajalcih:

- Zavod za oskrbo na domu Ljubljana,
- Center za pomoč na domu Maribor,
- Dom starejših Preddvor,
- Dom Petra Uzarja Tržič,
- Center za socialno delo Mozirje,
- Center za socialno delo Piran,
- Center za socialno delo Postojna,

- Center za socialno delo Ravne na Koroškem,
- Center za socialno delo Ribnica,
- Center za socialno delo Ruše,
- Center za socialno delo Sevnica,
- Center za socialno delo Slovenska Bistrica,
- Center za socialno delo Šmarje pri Jelšah,
- Center za socialno delo Tolmin,
- Center za socialno delo Velenje,
- Center za socialno delo Zagorje ob Savi.
- TURZIS, turizem, zdravstvo, storitve, d.o.o.,
- Zavod Sv. Rafaela Vransko,
- Zavod medgeneracijsko središče Komenda,
- Agencija za dolgotrajno oskrbo na domu Beltinci,
- Pomoč, socialni servis d.o.o. Trebnje,
- Oskrba in pomoč, Olga Lupša s.p. Ljutomer,
- DOMANIA, zavod za dnevno varstvo starejših in pomoč na domu Puconci.

Lokalne skupnosti - naloge zagotavljanje storitve pomoč družini na domu kot socialne oskrba na domu

Nadzirano bo izvajanje nalog, ki jih občinam nalaga zakon o socialnem varstvu za zagotavljanje storitve pomoč družini na domu kot socialne oskrba na domu, zlasti še:

- organiziranost zagotavljanja storitve v občini,
- način in postopki izbire neposrednih izvajalcev storitve,
- obseg opravljanja storitve,
- izračun višine prispevkov uporabnikov storitve,
- uresničevanje predpisov Uredbe o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev.

Nadzor bo izveden pri naslednjih občinah:

- Občina Ajdovščina,
- Občina Apače,
- Občina Beltinci,
- Občina Benedikt,
- Občina Bistrica ob Sotli,
- Občina Bled,
- Občina Bloke,
- Občina Bohinj,
- Občina Borovnica,
- Občina Bovec,
- Občina Braslovče,
- Občina Brda,
- Občina Brezovica,
- Občina Brežice,
- Občina Cankova,
- Mestna občina Celje,
- Občina Cerklje na Gorenjskem,
- Občina Cerknica,
- Občina Cerkno,
- Občina Cerkvenjak,
- Občina Cirkulane,
- Občina Črenšovci,
- Občina Črna na Koroškem,
- Občina Črnomelj,
- Občina Destnik,
- Občina Divača,
- Občina Dobje,
- Občina Dobropolje,
- Občina Dobrna,
- Občina Dobrova-Polhov Gradec,
- Občina Dobrovnik,
- Občina Dol pri Ljubljani,
- Občina Dolenjske Toplice,
- Občina Domžale,
- Občina Dornava,
- Občina Dravograd,
- Občina Duplek,
- Občina Gorenja vas –Poljane,
- Občina Gorišnica,
- Občina Gorje,

- Občina Gornja Radgona,
- Občina Gornji Grad,
- Občina Gornji Petrovci,
- Občina Grad,
- Občina Grosuplje,
- Občina Hajdina,
- Občina Hoče-Slivnica,
- Občina Hodoš,
- Občina Horjul,
- Občina Hrastnik,
- Občina Hrpelje-Kozina,
- Občina Idrija,
- Občina Ig,
- Občina Ilirska Bistrica,
- Občina Ivančna Gorica,
- Občina Izola,
- Občina Jesenice,
- Občina Jezersko,
- Občina Juršinci,
- Občina Kamnik,
- Občina Kanal,
- Občina Kidričevo,
- Občina Kobarid,
- Občina Kobilje,
- Občina Kočevje,
- Občina Komen,
- Občina Komenda,
- Mestna občina Koper,
- Občina Kostel,
- Občina Kozje,
- Občina Postojna,
- Občina Sežana,
- Občina Šentjernej.

Izvajalci socialnovarstvene storitve socialni servis

Pri izvajalcih se bo proučilo predvsem:

- izvajanje socialnega servisa-upravičenost do storitve,
- pravno-formalne podlage za izvajanje storitve,
- cena storitve - izračun in soglasje pristojnega ministrstva, cenik storitve,
- dokumentacija opravljanja storitve.

Nadzor bo izveden pri naslednjih izvajalcih:

- TURZIS, turizem, zdravstvo, storitve, d.o.o.,
- Pomoč, socialni servis d.o.o. Trebnje,
- DOKTOR 24, d.o.o., Ljubljana,
- Zavod za pomoč občanom Sonce Ljubljana.

Izvajalci socialno varstvene storitve institucionalnega varstva odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napredovalno kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja

V posebnih socialno varstvenih zavodih in posebnih enotah domov starejših ter varstveno delovnih centrih, ki izvajajo socialno varstvene storitve institucionalnega varstva odraslih oseb z motnjo v duševnem razvoju in z več motnjami, se bo še posebej proučilo:

- prilagoditev programa izvajanja storitve posameznim skupinam stanovalcev in potrebam posameznika,
- uporabo metod dela in strokovnih načel, s katerimi izvajalec spodbuja aktivnost in avtonomijo stanovalcev ter skrbi za zagotavljanje dostojanstva posameznika.

Nadzor bo izveden pri naslednjih izvajalcih:

- Dom Nine Pokorn – Grmovje, Žalec,
- Dom upokojencev Podbrdo, Enota Petrovo Brdo,
- Dom starejših občanov Ilirska Bistrica,
- Dom upokojencev Danice Vogrinc Maribor,
- Želva d.o.o., Ljubljana.

Izvajalci socialno varstvene storitve institucionalnega varstva otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju

V socialno varstvenem zavodu za usposabljanje se bo pri izvajanju socialno varstvene storitve institucionalnega varstva otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju še posebej podrobno proučilo:

- skladnost izvajanja socialne oskrbe s predpisanim standardom in normativom po pravilniku,
- pogoje in način zagotavljanja celovitosti obravnave pri nujenju storitve in
- postopke in programe priprave in podpore za življenje po zaključku usposabljanja.

Nadzor bo izveden pri naslednjih izvajalcih:

- Center za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna,
- Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem.

Izvajalci socialno varstveno storitev vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji

Pri Varstveno delovnih centrih in koncesionarijih, ki izvajajo socialno varstveno storitev vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete odrasle osebe se bo še posebej podrobno proučilo:

- postopke in strokovna ravnanja izvajalca pri sprejemu, premestitvi ali odpustu uporabnikov,
- skladnost izvajanja socialne oskrbe s predpisanim standardom in normativom po pravilniku,
- uporabo predpisanih metod dela in strokovnih načel, s katerimi izvajalec spodbuja avtonomijo uporabnikov ter skrbi za zagotavljanje načela individualizacije in
- pogoje in način zagotavljanja celovitosti obravnave in možnosti izbire pri nujenju storitve.

Nadzor bo izveden pri naslednjih izvajalcih:

- Varstveno delovni center Vrhnika – Idrija,
- Varstveno delovni center Tolmin,
- Varstveno delovni center Ajdovščina – Vipava,
- Varstveno delovni center Koper,
- Varstveno delovni center Kranj,
- Zveza društev za cerebralno paralizo Sonček.

2. Izredni inšpekcijski nadzori

Po zakonu se bodo izredni inšpekcijski nadzori izvajali na pobudo upravičenih predlagateljev ter po oceni direktorja socialne inšpekcije.

Glede na vse navedene naloge si bo Inšpektorat RS za delo s svojo represivno in preventivno vlogo tudi v letu 2013 prizadeval, da bi se sprejeta zakonodaja spoštovala v čim večji meri.

Franc RANČIGAJ
Glavni inšpektor RS za delo